

GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w kwartale, miesięcznie 1,50 zł z odniesieniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniamy komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać pozatemniowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza str. 3-lin. w wiadomościach pocztowych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, w poniedziałek, środek i piątek. Skrytka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Poniedziałek Małgorzaty
Wtorek Barnaby ap.
Środa Jana W. Onufra.

Dziś wschód słońca o godz. 3 30 zach. 7 45
Jutro „ „ „ 3 30 „ 7 46
Dziś „ księżyc „ 3 4 „ 20 38

Nr. 68

Wąbrzeźno, wtorek 11 czerwca 1929 r.

Rok IX

Beczki prochu

na zachodniej granicy Polski.

Zbrodnicza propaganda niemiecka na Pomorzu.

(Od naszego korespondenta pomorskiego.)

I.

Grudziądz, dnia 9-go czerwca.

Cicha i spokojna Ziemia Pomorska, przeżywająca dni swoje wśród pięknych borów i jezior przy boku umiłowanej Macierzy, zaczyna znowu płonąć ogniem propagandy niemieckiej, zdążającej do pozbawienia nas wybrzeży morskich.

Ci, co niedawno wyruszyli na podbój Europy, okuci w kradzioną miedź i stal i wymordowali miliony niewinnych ofiar na wszystkich frontach bojowych Europy i Azji, zdążając dziś ponownie do wywołania krwawej zawieruchy wojennej. Ustawili beczki prochu wzdłuż naszych granic zachodnich, uwijają się w około nich z zapalonym lontem w rękę, nie bacząc na to, że wzniesiony pożar orgarnąć może terytorja znacznie większej, niż objąć jest w stanie oko zbrodnicych junkrów pruskich, dążących do nowych zaborów na wschodzie Europy.

Ostatnie tygodnie i miesiące przyniosły bowiem kilka faktów, mówiących tak jasno i wyraźnie o zamiarach niemieckich oderwania od polski Pomorza i Górnego Śląska, że opinia polska została ostatnio poważnie zaniepokojona. Zawsz odzwalały się też głosy, ażeby sprawę tych złowrogich dążeń niemieckich poddać pod sąd wszystkich pozostałych narodów Europy.

Faktem jest już ustalonym, nie postawiającym najmniejszych wątpliwości, iż najbliższym celem potężnych dziś „Niemiec jest zagarnięcie terytorjum, oddzielającego Prusy Wschodnie od pozostałej Rzeszy. Na dalszym planie jest dopiero Górny Śląsk i inne ziemie polskie. Ostatnie wystąpienie dr. Schachta na konferencji reparacyjnej w Paryżu, wystąpienie dotyczące właśnie tych zaborczych planów, było urzędowym przyznaniem się rządu niemieckiego do chęci rozbioru Polski.

Nie wspominając tu na razie o potężnych zbrojeniach Niemiec, o ich wysiłkach w kierunku rewizji granic Polski na forum polityki międzynarodowej, — przyjrzyjmy się, jak wyglądają dotyczące wysiłki niemieckie wewnątrz naszego kraju.

Ponieważ tereny, oddzielające Rzeszę Niemiecką od Prus Wschodnich zamieszkuje Kaszubi, dlatego też Niemcy już nie dzisiaj starają się ich pozyskać dla siebie. Mimo czujności naszych władz propaganda niemiecka szerzy się bardzo silnie na Kaszubach, a głównym jej celem jest narazie zerwanie łączności duchowej i materialnej z resztą naszego kraju.

Rząd niemiecki zasila szczególnie obywateli na tę propagandę, a fundusze te z głównej części idą na zaspokojenie potrzeb materialnych u tych mieszkańców Pomorza, a głównie wybrzeża i terenów nadgranicznych, u których uświadomienie narodowe jest jeszcze bardzo słabe i którzy nie mają możliwości korzystać z kredytów polskich.

Najwięcej starają się Niemcy o właścicieli ziemskich, kupców, przemysłowców i rzemieślników, rekrutujących się albo z Niemców, albo też z wątpliwych Polaków, a zamieszkujących tereny położone najbliższej granicy niemieckiej. Z nadzwyczajną łatwością otrzymują oni za pośrednictwem niemieckich banków w Polsce, banków gdańskich i holenderskich pożyczki, dochodzące nieraz do poważnej wysokości.

A jednak Lewandowski będzie wisiał!...

SZESZCIOKROTNY WYROK ŚMIERCI ZATWIERDZONY PRZEZ SĄD NAJWYŻSZY W WARSZAWIE

Głośną swego czasu na Pomorzu była sprawa wymordowania całej rodziny bogatego gospodarza Lewandowskiego w Wielkim Tarpnie pod Grudziądzem. Zbrodni dokonano w nocy na 23 lutego 1927 r. W bestjański sposób zostali wymordowani sam gospodarz Lewandowski, jego żona matka żony, dwaj synowie i córka. Śledztwo ustaliło, mordercą był najstarszy syn Lewandowskiego — Leon.

Motywym zbrodni była chęć zawładnięcia całym znacznym majątkiem rodziców i pozbycia się współsukcesorów w osobach rodzeństwa.

Sąd Okręgowy w Grudziądzu w dniu 20 sierpnia 1927 r. skazał kainowego mordercę na 6-cio krotną karę śmierci i całkowitą utratę praw oby-

watelskich. Na skutek skargi rewizyjnej skazanego i wobec wątpliwości co do jego poczytalności, sąd najwyższy wyrok powyższy uchylił i nakazał ponowne osądzenie sprawy.

Po przeprowadzeniu powtórnej rozprawy w dniu 24 stycznia 1929 r. sąd okręgowy w Grudziądzu ustaliliwszy najzupełną poczytalność mordercy, skazał go znów na sześciokrotną karę śmierci.

I tym razem skazany odwołał się do sądu najwyższego w Warszawie, który jednakże w dniu 4. czerwca skargi nie uwzględnił i wyrok sądu okręgowego utrzymał w mocy.

Kiedy nastąpi wykonanie wyroku jeszcze nie wiadomo.

Wizyta wybitnych Duńczyków na P. W. K.

Onegdaj wieczorem przybyła z Kopenhagi do Poznania wycieczka wybitnych przedstawicieli Danii w liczbie 10 osób. Wśród przybyłych, którzy prowadzi p. Cederfeld de Simonsen, szambelan i łowczy królewski, znajduje się prof. politechniki kopenhaskiej, poseł do landtingu, prezes związku lekarzy duńskich, dwaj wielcy przemysłowcy, dwóch wybitnych inżynierów oraz dwie panie.

Przybyli goście duńscy są wypróbowanymi przyjaciółmi Polski i położyli duże zasługi na polu zbliżenia polsko - duńskiego.

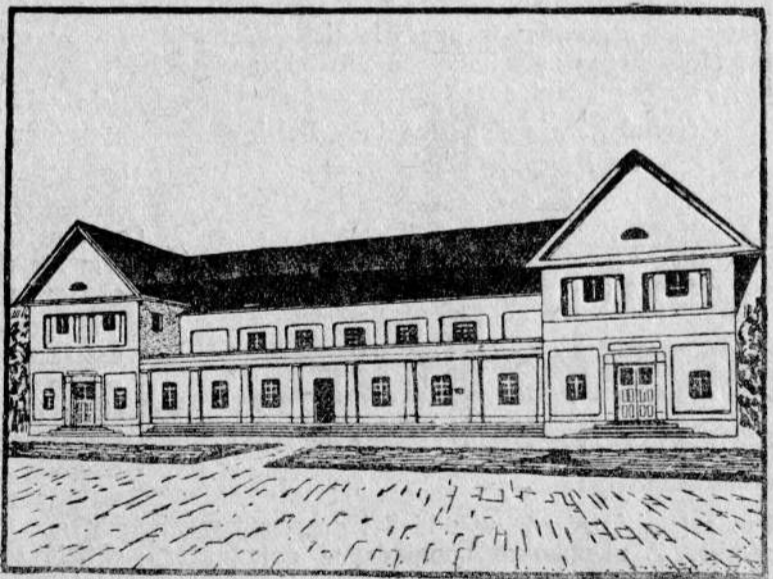
Cały dzień dzisiejszy goście spędzają na terenach Wystawy. Rano o godz. 9-tej w westybulu reprezentacyjnym Wystawy witał wycieczkę p. prezes Samulski, honorowy konsul Danii w Poznaniu, jako członek Zarządu P. W. K.

Pawilon

w którym mieszczą się ekspozyty muzyczne na Powszechnej Wystawie Krajowej

Na naszej ilustracji widzimy piękny gmach Pawilonu Muzycznego na P. W. K. stojący w parku Wilsona, (dawniej Ogród Botaniczny)

Pawilon Muzyczny jest zwiedzany bardzo licznie a przede wszystkim przez interesujących się specjalnie tym dziełem.

Pamiętaj o jednaniu nowych Czytelników!

Jednym z głównych dążeń niemieckich, jest też, aby prywatna własność niemiecka na Pomorzu nietylko się nie kurczyła, ale rozszerzała się jak najwięcej. Poprostu żadnemu Niemcowi nie wolno sprzedawać swej posiadłości w ręce polskie. Skoro tylko który z nich jest w kłopotach materialnych, natychmiast otrzymuje odpowiedniej wysokości pożyczkę, aby tylko pozostał na swej placówce i przygotował grunt pod przyszłe zajęcie Pomorza przez wojska niemieckie.

Do tego samego celu idą Niemcy konsekwentnie i w granicach swojego kraju, a mianowicie na pograniczu polskim czynią daleko idące przygotowania. Policja i różne organizacje przysposobienia wojskowego na pograniczu składają się przeważnie z ludzi pochodzących z dawniejszej

armji niemieckiej i przepojonem duchem odwetu względem Polski. Władając przytem najczęściej niezłym językiem polskim, czynią wszelkie wysiłki aby tylko zniechęcić ludność pograniczną do Polski. Dla tych celów nie szczędzą Niemcy wcale pokaźnych nawet funduszy. Nad granicą polską budują okazałe gmachy celne, wygodne domy dla strażników, naprawiają drogi, budują potrzebne i niepotrzebne koleje, aby tylko wskazywać ludności polskiej na wzmacniający się dobrobyt i potęgę Niemiec.

Następny artykuł w tej kwestji poświęcony będzie właściwej propagandzie niemieckiej na Kaszubach.

L. Łydko.

